A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2006. október 5. *

A C-140/05. sz. ügyben,

az EK 234. cikk alapján előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet az Unabhängiger Finanzsenat, Außenstelle Klagenfurt (Ausztria) a Bírósághoz 2005. március 25-én érkezett, 2005. március 18-i határozatával terjesztett elő az előtte

Amalia Valeško

és

a **Zollamt Klagenfurt**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: C. W. A. Timmermans tanácselnök (előadó), J. Makarczyk, R. Silva de Lapuerta, G. Arestis és J. Klučka bírák,

* Az eljárás nyelve: német.

főtanácsnok: M. Poiares Maduro,
hivatalvezető: Fülöp B. tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2006. február 23-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– A. Valeško képviseletében R. Vouk Rechtsanwalt,

– az oszták kormány képviseletében H. Dossi és J. Bauer, meghatalmazotti minőségben,

– az olasz kormány képviseletében I. M. Braguglia, meghatalmazotti minőségben, segítője: G. Albenzio avvocato dello Stato,

– a szlovén kormány képviseletében T. Mihelič és V. Klemenc, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Közösségek Bizottsága képviseletében M. Heller és K. Gross, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2006. május 4-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a Cseh Köztársaság, az Észt Köztársaság, a Ciprusi Köztársaság, a Lett Köztársaság, a Litván Köztársaság, a Magyar Köztársaság, a Máltai Köztársaság, a Lengyel Köztársaság, a Szlovén Köztársaság és a Szlovák Köztársaság csatlakozásának feltételeiről, valamint az Európai Unió alapját képező szerződések kiigazításáról szóló okmány (HL 2003. L 236., 33. o., a továbbiakban: a csatlakozási okmány) XIII. melléklete 6. fejezete 2. pontjának és az EK 23., EK 25. és EK 26. cikk értelmezésére irányul.

2 A kérelmet az A. Valeško és a Zollamt Klagenfurt (klagenfurti vámhivatal, a továbbiakban: a vámhivatal) közötti, 200 darab Szlovéniából származó cigaretta osztrák területre történő behozatalakor alkalmazandó jövedékiadó-mentessége tárgyában indított jogvita keretein belül terjesztették elő.

Jogi háttér

A közösségi jog

3 A csatlakozási okmány 2. cikke értelmében:

„A csatlakozás időpontjától kezdődően az eredeti szerződések rendelkezései és az intézmények, valamint az Európai Központi Bank által a csatlakozást megelőzően elfogadott jogi aktusok az új tagállamok számára kötelezőek, és az említett szerződésekben, illetve az ebben az okmányban megállapított feltételekkel alkalmazandók ezekben az államokban."

4 A 10. cikk rendelkezései szerint:

„Az eredeti szerződéseket és az intézmények által elfogadott jogi aktusokat átmeneti intézkedésként az ebben az okmányban megállapított eltérésekkel kell alkalmazni."

5 A csatlakozási okmány 24. cikke értelmében:

„Az ezen okmány V., VI., VII., VIII., IX., X., XI., XII., XIII. és XIV. mellékletében felsorolt intézkedéseket az új tagállamok vonatkozásában az említett mellékletekben meghatározott feltételekkel kell alkalmazni."

6 A csatlakozási okmány XIII. melléklete 6. fejezetének 2. pontja az alábbiak szerint rendelkezik:

„31992 L 0079: A Tanács 1992. október 19-i 92/79/EGK irányelve a cigaretták adójának közelítéséről (HL L 316., 1992.10.31., 8. o.), az alábbi utolsó módosítással:

– 32002 L 0010: A Tanács 2002.2.12-i 2002/10/EK irányelve (HL L 46., 2002.2.16., 26. o.).

A 92/79/EGK irányelv 2. cikkének (1) bekezdésétől eltérve, 2007. december 31-ig Szlovénia elhalaszthatja az 1000 szálra megállapított 60 eurós általános jövedékiadó-minimum alkalmazását a legkeresettebb árkategóriájú cigaretták vonatkozásában, ha

jövedékiadó-kulcsait ebben az időszakban fokozatosan hozzáigazítja az irányelvben meghatározott általános jövedékiadó-minimumhoz.

A jövedékiadó-köteles termékekre vonatkozó általános rendelkezésekről és e termékek tartásáról, szállításáról és ellenőrzéséről szóló 92/12/EGK tanácsi irányelv 8. cikkének sérelme nélkül, és a Bizottság értesítését követően, a fenti eltérés alkalmazásának ideje alatt a tagállamok a harmadik országból származó importra alkalmazottal azonos mennyiségi korlátozást tarthatnak fenn az Szlovéniából a területükre kiegészítő jövedékiadó-fizetési kötelezettség nélkül behozható cigaretta vonatkozásában. Az e lehetőséggel élő tagállamok lefolytathatják a szükséges ellenőrzéseket, feltéve hogy ezek nem érintik a belső piac megfelelő működését."

7 A 92/12 irányelv 8. cikke értelmében:

„A magánszemélyek által saját használatra beszerzett és általuk elszállított termék esetében a belső piacot szabályozó alapelv alapján, a jövedéki adót a beszerzés helye szerinti tagállamban kell felszámítani."

8 Az 1988. május 3-i 1315/88/EGK tanácsi rendelettel (HL L 123., 2. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 4. kötet, 3. o.) módosított, a vámmentességek közösségi rendszerének létrehozásáról szóló, 1983. március 28-i 918/83/EGK tanácsi rendelet (HL L 105., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 1. kötet 419. o., a továbbiakban: 918/83 rendelet) 45. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„A 46–49. cikkektől függően, azok az árucikkek, amelyeket a harmadik országból érkező utasok személyi poggyásza tartalmaz, importvámoktól mentesen hozhatóak be, feltéve hogy az ilyen import nem kereskedelmi jellegű."

9 A cigaretták tekintetében a rendelet 46. cikke (1) bekezdésének a) pontja 200 darabban határozza meg azt a maximális mennyiséget, amelyre ugyanezen rendelet 45. cikkének (1) bekezdésében hivatkozott mentesség alkalmazható.

10 A 918/83 rendelet 49. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„A tagállamok csökkenthetik a vámmentesen behozható árucikkek értékét és/vagy mennyiségét, ha azokat a következő személyek importálják:

– a határ menti területen lakók,

– a határ menti ingázók,

– a harmadik ország és a Közösség között használt közlekedési eszközök személyzete.

[...]"

11 A 69/169/EGK és 77/388/EGK irányelv módosításáról, a harmadik országból utazók kedvezményeinek növeléséről és a Közösségen belüli utazók adómentes vásárlásainak korlátairól szóló, 1994. február 14-i 94/4/EK tanácsi irányelvvel (HL L 60., 14. o.; magyar nyelvű különkiadás, 9. fejezet, 1. kötet, 253. o.) módosított, a nemzetközi utazás során alkalmazott import forgalmi és a jövedéki adó alól nyújtott mentességre vonatkozó törvényi, rendeleti vagy közigazgatási intézkedés által megállapított

rendelkezések összehangolásáról szóló, 1969. május 28-i 69/169 tanácsi irányelv (HL L 133., 6. o.; magyar nyelvű különkiadás, 9. fejezet, 1. kötet, 8. o., a továbbiakban: 69/169 irányelv) 1. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„A harmadik országok és a Közösség országai közötti utazás során a forgalmi és a jövedéki adó alóli behozatali vámmentesség az utazók személyes [helyesen: személyi] poggyászában lévő árukra vonatkozik, ha ez a behozatal nem kereskedelmi jellegű, és ha az áruk teljes értéke személyenként nem haladja meg a 175 ECU-t."

12 A 69/169 irányelv 4. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében valamennyi tagállam a harmadik országból származó cigaretta forgalmi és jövedéki adója alól nyújtott mentesség vonatkozásában 200 darabos mennyiségi korlátozást vezet be.

13 A 69/169 irányelv 5. cikke értelmében:

„1. A tagállamok az adómentesen behozható áruk értékét és/vagy mennyiségét a [...] 4. cikk (1) bekezdésének II. oszlopában szereplő értékek és/vagy mennyiségek egytizedéig csökkenthetik abban az esetben, ha az ilyen árukat az importőr tagállam határövezetében vagy a szomszédos tagállam határövezetében lakó személyek, a határövezetben dolgozó személyek vagy nemzetközi utazásban alkalmazott közlekedési eszközök személyzete hozza be egy másik tagállamból:

Az alábbiakban felsorolt áruk tekintetében azonban az adómentesség a következő lehet [helyesen: a következő mennyiségig terjedhet]:

a) dohánytermékek:

cigaretta: 40 darab

[...]

2. A tagállamok alacsonyabb korlátokat is bevezethetnek az adómentesség alá tartozó áruk értékére és/vagy mennyiségére vonatkozóan, amennyiben azokat a határövezetben lakó személyek, a határövezetben dolgozó személyek vagy harmadik országok és a Közösség közötti utazásban alkalmazott közlekedési eszközök személyzete hozza be harmadik országból.

3. A tagállamok alacsonyabb korlátokat is bevezethetnek az adómentesség alá tartozó áruk értékére és/vagy mennyiségére vonatkozóan, amennyiben azokat valamely tagállam fegyveres erőinek másik tagállamban állomásozó tagjai hozzák be egy másik tagállamból, ideértve a polgári személyzetet, valamint a házastársakat és az eltartott gyermekeket.

[...]

8. A tagállamok csökkenthetik a 4. cikk (1) bekezdésének a) és d) pontjában említett áruk mennyiségét a tagállamok valamelyikébe harmadik országból érkező utazók esetében."

A nemzeti jog

14 Az illetékek módosításáról szóló, 2003. december 19-i törvénnyel (Abgabenänderungsgesetz) (BGBl. I., 124/2003) módosított, a dohánytermékek adóztatásáról szóló 1994. augusztus 31-i törvény (Tabaksteuergesetz, a továbbiakban: TabStG) (BGBl. I., 704/1994) 6. §-ának (3) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A szövetségi pénzügyminiszter felhatalmazást kap az alábbiak rendeleti úton történő szabályozására:

(1) dohánytermékek behozatala esetén azok adómentességét olyan feltételekhez kötni, amelyek alapján a 918/83 rendelet és más, az Európai Közösségek által elfogadott jogszabályok értelmében az import mentesíthető a vám vagy a fogyasztási adó alól,

(2) a más tagállamokból származó dohánytermékek adóterületre történő adómentes behozatalát azon feltételekhez kötni, mint amelyek az (1) bekezdés szerinti vámmentes importra vonatkoznak,

[...]

(5) a dohánytermékek adóját a vámjog végrehajtásáról szóló törvény 2. §-ának (1) bekezdése szerinti behozatali vámmentesség alól kivenni, amennyiben ez az Európai Közösségek által elfogadott jogszabályok végrehajtásához vagy az adózás egyenlőségének biztosításához szükséges."

15 A TabStG 29. §-ának (1) bekezdése szerint:

„A magán, nem pedig kereskedelmi célra szánt, a természetes személy saját szükségletére egy másik tagállamban szabad áruforgalomban beszerzett és az adóterületre saját maga által behozott dohánytermékek adómentesek."

16 A TabStG 29a. §-a szerint:

„1. A 44f. § (2) bekezdésében meghatározott átmeneti időszak alatt a 29. § szerinti jövedéki adó alóli mentesítés az adóterületre az utazók személyi poggyászában behozott dohánytermékek tekintetében

[...]

(3) 200 cigarettára korlátozódik a Lett Köztársaságból, a Litván Köztársaságból, a Magyar Köztársaságból, a Lengyel Köztársaságból, a Szlovén Köztársaságból és a Szlovák Köztársaságból történő beutazás esetén.

2. Az (1) bekezdéstől eltérően az olyan utazók személyi poggyászában behozott dohánytermékek tekintetében, akiknek a szokásos tartózkodási helye az adóterületen

van, és akik az adóterületre közvetlenül szárazföldi határon vagy a belföldi vizeken lépnek be, a 44f. § (2) bekezdésében meghatározott átmeneti időszak alatt,

[...]

(2) a Szlovák Köztársaságból, a Szlovén Köztársaságból és a Magyar Köztársaságból történő beutazás esetén a jövedékiadó-mentesség 25 darab cigarettára korlátozódik."

17 A TabStG 44f. §-a (2) bekezdésének 4. pontja szerint:

„A 29a. § a Cseh Köztársaság, az Észt Köztársaság, a Ciprusi Köztársaság, a Lett Köztársaság, a Litván Köztársaság, a Magyar Köztársaság, a Máltai Köztársaság, a Lengyel Köztársaság, a Szlovén Köztársaság és a Szlovák Köztársaság Európai Unióhoz való csatlakozásáról szóló szerződéssel egyidejűleg lép hatályba, és

[...]

(4) a Szlovén Köztársaság tekintetében 2007. december 31-ig

tartó átmeneti időszakra érvényes.

[...]"

18 A TabStG 6. §-ának (3) bekezdése szerinti felhatalmazás alapján a szövetségi pénzügyminiszter kibocsátotta az 1995. január 5-i jövedéki adó alóli mentesítésről szóló rendeletet (Verbrauchsteuerbefreiungsverordnung) (BGBl. II., 3/1995) amelyet 1997. július 1-jétől kezdődő hatállyal módosított az 1997. június 19-i, a jövedéki adó alóli mentesítésről szóló rendeletet módosító rendelet (Änderung der Verbrauchsteuerbefreiungsverordnung) (BGBl. II., 162/1997) (a továbbiakban: VerbStBefV).

19 A VerbStBefV 1. §-a értelmében:

„1. Azok a jövedékiadó-köteles termékek, amelyeket a jövedéki adóról szóló törvény értelmében hoznak be harmadik országból az adóterületre, amennyiben a 2. és az 5. § másként nem rendelkezik, mentesek a jövedéki adó alól, ha a Közösség vámterületére történő behozatalkor

(1) a 918/83 rendelet és a végrehajtására elfogadott rendelkezések,

(2) a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló, 1992. október 12-i 2913/92/EGK tanácsi rendelet (HL L 302., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 4. kötet, 307. o.) és a végrehajtására elfogadott rendelkezések,

(3) a vámjogszabályok végrehajtásáról szóló törvény, BGBl. 659/1994

értelmében vámmentesek.

2. Amennyiben e rendelet 4. és 5. §-a másként nem rendelkezik, a jövedelemadó alóli mentesítés céljából a Közösség vámterülete helyébe a jövedéki adóról szóló törvény szerinti adóterület lép, és a harmadik állam helyébe lép minden állam, amelyre a 92/12 rendelet nem vonatkozik."

20 A VerbStBefV 3a. §-a értelmében:

„1. A jelen rendelet alkalmazási területén szokásos tartózkodási hellyel rendelkező, és az Európi Unió tagállamaitól és az EFTA-tagállamoktól eltérő államokkal közös szárazföldi határon az alkalmazási területre belépő utazók személyi poggyászában behozott dohányáruk tekintetében a jövedékiadó-mentesség:

(1) 25 cigarettára [...]

korlátozódik.

[...]

2. Az (1) bekezdés nem vonatkozik azokra a dohánytermékekre, amelyeket bizonyíthatóan az alkalmazási területen vagy az Európai Unió valamely más tagállamában, adójogilag szabad áruforgalomban szereztek be, és amelyek tekintetében nem került sor a jövedéki adó visszatérítésére vagy megfizetésére.

3. Az (1) bekezdés a samnautali svájci vámszabad területről behozott dohánytermékekre is alkalmazandó.

[...]"

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

21 A. Valeško, Szlovéniából származó osztrák állampolgár, 2004. július 10-én lépett be az Osztrák Köztársaság területére, abba a tagállamba, amelyben lakóhellyel rendelkezik.

22 A grablachi határállomáson végzett ellenőrzés során az érdekelt 200 Davidoff Gold 200 márkájú cigarettát jelentett be.

23 2004. július 30-i határozatával a TabStG 29a. §-ának alkalmazásával és tekintettel a jövedékiadó-mentesség e rendelkezés szerinti 25 cigarettára való korlátozására, a vámhivatal az A. Valeško által behozott 200 cigarettából 175-öt tekintetében jövedéki adót vetett ki 16,80 euró értékben.

24 A. Valeško panaszt nyújtott be e határozat ellen, azzal érvelve, hogy a TabStG 29a. §-ában előírt 25 cigarettára korlátozott jövedékiadó-mentesség ellentétes a közösségi joggal. 2004. december 17-i határozatával a vámhivatal a panaszt elutasította.

25 Ez utóbbi határozattal szemben A. Valeško keresettel fordult az Unabhängiger Finanzsenat, Außenstelle Klagenfurthoz. Azt kérte, hogy a TabStG 29a. §-ának alkalmazása esetén terjesszenek előzetes döntéshozatali kérdést a Bíróság elé.

26 A kérdést előterjesztő bíróság azt állítja, hogy az osztrák jog értelmében a vámjogszabályok alapszabályként alkalmazandóak a jövedéki adó beszedésére a

behozatal esetén, amennyiben az ezen adó alá tartozó termékeket közvetlenül hozzák be az adóterületre valamely harmadik államból.

27 A kérdést előterjesztő bíróság szerint a csatlakozási okmány XIII. melléklete 6. fejezetének 2. pontja értelmezhető oly módon, hogy a tagállamok fenntarthatják a mennyiségi korlátozásokat, amennyiben ezek már alkalmazandóak voltak a Szlovén Köztársaság mint harmadik ország tekintetében annak az Európai Unióhoz történt csatlakozásakor is.

28 Ha elfogadjuk ezt az értelmezést, e feltétel teljesül a TabStG 29a. §-a tekintetében, mivel az abban foglalt 25 cigarettányi mennyiségi korlátozást már a Szlovén Köztársaságnak az Európai Unióhoz történt csatlakozását megelőzően előírta a VerbStBefV 3a. §-a.

29 Mindazonáltal a kérdést előterjesztő bíróság egy másik értelmezést is lehetségesnek tart. A csatlakozási okmány XIII. melléklete 6. fejezetének 2. pontja, különösen a „harmadik országból származó importra alkalmazottal azonos mennyiségi korlátozást [...] tarthatnak fenn" fordulat lehetővé tesz olyan megközelítést, amely a Szlovén Köztársaság csatlakozását követő hatályban lévő jogszabályokon alapul.

30 Ezen értelmezés szerint a Szlovéniából behozott cigarettákra ugyanazok a mennyiségi korlátozások vonatkoznak, mint amelyek az Európai Unió legutolsó bővítését követően az egyéb harmadik országokból származó cigarettákra érvényesek.

31 Ha ezt az értelmezést követjük, a TabStG 29a. §-a és a VerbStBefV 3a. §-a szerint előírt 25 cigarettányi mennyiségi korlátozás csak a samnautali svájci vámszabad területről behozott cigarettákra érvényes, mivel a Svájci Államszövetségen és a Lichtensteini Hercegségen kívül, amelyek mindketten a Európai Szabadkereskedelmi Társulás tagállamai, egyetlen más harmadik országnak sem maradt közös határa az Osztrák Köztársasággal.

32 A kérdést előterjesztő bíróságnak kétségei vannak afelől, hogy a 25 cigarettányi mennyiségi korlátozás alkalmazható-e a Szlovéniából származó behozatalra, mivel az ilyen korlátozó rendszer a jogalkotó szándékát meghaladónak tűnik, és mint ilyen, ellentétesnek látszik a csatlakozási okmánnyal, valamint az EK 23., EK 25. és EK 26. cikkben foglalt elvekkel.

33 Ilyen körülmények között az Unabhängiger Finanzsenat, Außenstelle Klagenfurt úgy határozott, hogy felfüggeszti az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából az alábbi kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) A [csatlakozási] okmány XIII. melléklete 6. fejezetének 2. pontjában foglalt rendelkezéseket, amelyek szerint a jövedékiadó-köteles termékekre vonatkozó általános rendelkezésekről és e termékek tartásáról, szállításáról és ellenőrzéséről szóló 92/12/EGK tanácsi irányelv 8. cikkének sérelme nélkül, és a Bizottság értesítését követően a fenti eltérés alkalmazásának ideje alatt a tagállamok a harmadik országból származó importra alkalmazottal azonos mennyiségi korlátozást »tarthatnak fenn« a Szlovéniából a területükre kiegészítő jövedékiadó-fizetési kötelezettség nélkül behozható cigaretta vonatkozásában, úgy kell-e értelmezni a »fenntarthatnak« kifejezés tekintetében, hogy a Szerződés e rendelkezései megengednek olyan mennyiségi korlátozásokat, amelyek valamely tagállamban – többek között – a Szlovén Köztársaság csatlakozásáig hatályosak voltak a Szlovén Köztársasággal mint harmadik állammal szemben?

2) Ha a Bíróság azon az álláspontón lenne, hogy a Szerződés szóban forgó rendelkezéseit nem úgy kell értelmezni, hogy azok megengednek olyan mennyiségi korlátozásokat, amelyek valamely tagállamban – többek között – a Szlovén Köztársaság csatlakozásáig hatályosak voltak a Szlovén Köztársasággal mint harmadik állammal szemben, úgy kell-e értelmezni az EK 23., EK 25. és EK 26. cikket, hogy valamely tagállam azon szabályozása, miszerint az azon dohányárukra vonatkozó jövedékiadó-mentesség, amelyek azon utazók személyi poggyászában találhatók, akiknek szokásos lakóhelye a tagállam adóterületén van, és közvetlenül szárazföldi határon vagy belső vizeken utaznak be az ország adóterületére, 25 szál cigarettára korlátozódik meghatározott egyéb tagállamokból történő belépés esetén, nem ellentétes az áruk szabad mozgásának elvével, amennyiben az ilyen korlátozás kizárólag valamely harmadik ország (a Svájci Államszövetség) vámszabad területe tekintetében létezik, és ugyanakkor megengedett, hogy minden más harmadik országból 200 szál cigarettát hozzanak be jövedékiadó-mentesen ebbe a tagállamba?"

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

34 Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kívánja megtudni, hogy a csatlakozási okmány XIII. melléklete 6. fejezetének 2. pontját úgy kell-e értelmezni, hogy az lehetővé teszi az Osztrák Köztársaság számára a utazók személyi poggyászában behozott cigaretták 25 darabra korlátozott jövedékiadó-mentességére vonatkozó szabályozásának átmeneti fenntartását, mivel a megfelelő adómentesség már hatályban volt a Szlovén Köztársaságnak az Európai Unióhoz való csatlakozását megelőzően, vagy pedig a csatlakozási okmány ezen rendelkezését úgy kell érteni, hogy az így kialakított adómentesség fenntartása attól függ, hogy az Osztrák Köztársaság alkalmazza-e ezt a harmadik országokból származó behozatalra a jelenleg hatályos szabályozása alapján.

35 Előzetesen arra kell emlékeztetni, hogy a harmadik országokból érkező utazók személyi poggyászában behozott termékek, különösen a cigaretták jövedékiadó-mentességének kérdését a 69/169 irányelv szabályozza.

36 A szóban forgó irányelv célja – amint az címéből is következik – a nemzetközi utazás keretében történő behozatal során alkalmazott forgalmi és jövedéki adó alól nyújtott mentességre vonatkozó szabályok összehangolása. Preambulumbekezdései és a két későbbi, módosítására elfogadott irányelvből következik, hogy az import adóztatásának rendszerét még inkább liberalizálni kell az utazóforgalomban, ez utóbbi megkönnyítésének céljából (a C-394/97. sz. Heinonen-ügyben 1999. június 15-én hozott ítélet [EBHT 1999., I-3599. o.] 25. pontja).

37 Egyebekben a tagállamoknak a 69/169 irányelv által szabályozott területen csak azon korlátozott hatásköre marad fenn, amelyet az irányelv és a módosító irányelvek rendelkezései maguk elismernek (a C-96/91. sz., Bizottság kontra Spanyolország ügyben 1992. június 9-én hozott ítélet [EBHT 1992., I-3789. o.] 10. pontja és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

38 Ami különösen a cigarettákat illeti, az irányelv 4. cikke (1) bekezdésének a) pontjából az következik, hogy a harmadik országok és a Közösség közti forgalomban a jövedékiadó-mentesség 200 darabra korlátozott. Mindazonáltal a 69/169 irányelv 5. cikkének (2) és (8) bekezdése értelmében a tagállamok az ezen rendelkezésekben meghatározott követelmények figyelembe vétele mellett alacsonyabb korlátokat is megállapíthatnak.

39 A szóban forgó, a Szlovén Köztársaságnak az Európai Unióhoz való csatlakozását megelőzően és azt követően, így az alapeljárás tényállásának időpontjában is irányadó rendelkezéseket nem módosították.

40 Ezenkívül nem vitatott, hogy az Osztrák Köztársaság a 69/169 irányelv 5. cikkének (8) bekezdése alapján fogadta el a TabStG 29a. §-át, és ez alapján korlátozta az adómentességet 25 darab cigarettára, valamint ezt a nemzeti rendelkezést mint a csatlakozási okmány 24. cikkében előírt ideiglenes intézkedést a nemzeti hatóságok közölték a Bizottsággal.

41 Egyebekben nem vitatott, hogy a nemzeti szabályozás ezen rendelkezése lényegében azonos formában vette át a VerbStBefV 3a. §-ában már korábban előírt adómentességet, amely 1997. január 1-jétől kezdődően volt hatályban az utazók által az Osztrák Köztársasággal határos harmadik országokból, így különösen a Szlovéniából behozott cigaretta tekintetében, és amely az Európai Unió utolsó bővítése óta csak a svájci samnautali vámszabad terület tekintetében alkalmazandó.

42 Így felmerül az a kérdés, hogy az alapeljárásban érintett nemzeti szabályozás – amellyel a cigaretta 25 darabra csökkentett adómentességét bevezették – alapítható-e arra a korlátozott hatáskörre, amellyel az Osztrák Köztársaság rendelkezett a 69/169 irányelv 5. cikkének (8) bekezdése értelmében a Szlovén Köztársaságnak az Unióba történt belépését megelőzően, és hogy ezt a szabályozást, figyelemmel a csatlakozási okmány 24. cikkére, továbbra is lehet-e erre a hatáskörre alapítani.

43 A Bizottság szerint erre a kérdésre nemleges választ kell adni.

44 A 69/169 irányelv 5. cikkének (8) bekezdésében foglalt kivételre történő hivatkozás az alapeljárásban érintetthez hasonló adómentesség esetében nem lehetséges, mivel

ez csak bizonyos harmadik országokból behozott árukra, ezenfelül pedig csak az ezen országokból érkező beutazók bizonyos kategóriájára vonatkozik, nevezetesen azokra, akiknek a szokásos lakóhelye Ausztriában van, és közvetlenül szárazföldi határon vagy belföldi vizeken lépnek be e tagállam területére.

45 A 69/169 irányelv 5. cikkének első három bekezdése az utazók bizonyos kategóriáira alkalmazandó kivételeket ír elő. Ezek a kivételek feleslegessé válnának, és fennállna megkerülésük veszélye, ha e cikk (8) bekezdését úgy kellene értelmezni, hogy azzal a tagállamok általános hatáskört kapnának arra, hogy az utazóknak az első három bekezdésben meghatározott kategóriáit további különös kategóriákkal egészítsék ki.

46 Az ilyen hatáskör elismerése ezenfelül a tagállamokban eltérő adómentességi rendszerek bevezetéséhez vezethetne. Az ilyen rendszerek kialakulása pedig hátrányosan befolyásolná a 69/169 irányelv által előírt célt, az utasforgalom megkönnyítését.

47 Végül a Bizottság előadja, hogy az általa javasolt értelmezés szükséges azon elv betartásához, amely szerint a nemzetközi keresekedelemben tilos a harmadik országok közötti minden hátrányos megkülönböztetés.

48 Ezen érvelésnek nem lehet helyt adni.

49 Ami azon érvet illeti, miszerint a 69/169 irányelv 5. cikkének (1)–(3) bekezdésében az utazók bizonyos kategóriáira alkalmazandó felsorolás szerepel, utalni kell arra, hogy ezen rendelkezések közül csak e cikk (2) bekezdése lehet irányadó az alapeljárásban, mivel az a harmadik országokból történő behozatalra, míg e cikk (1) és (3) bekezdése a más tagállamból származó árukra vonatkozik.

50 Noha igaz az, hogy azon utazók kategóriája, akiknek szokásos lakóhelye Ausztriában van, és akikre az alapeljárás szerinti nemzeti szabályozás vonatkozik, tágabban került meghatározásra, mint a 69/169 irányelv 5. cikkének (2) bekezdése szerinti, a tagállam határövezetében vagy a szomszédos tagállam határövezetében lakó személyeknek, a határövezetben dolgozó személyeknek vagy a nemzetközi utazásban alkalmazott közlekedési eszközök személyzetének a kategóriái, ez utóbbi kivétel által magában foglalt kategóriák speciális természete mégsem ellentétes az ugyanezen cikk (8) bekezdésében előírt kivételnek az utazók tágabban meghatározott kategóriájára történő alkalmazásával.

51 Az utóbbi kivétel ugyanis szintén speciális jellegű, mivel csak bizonyos kimerítően felsorolt termékekre, különösen a cigarettára alkalmazandó.

52 A 69/169 irányelv 5. cikke (8) bekezdésének szövege szerint a tagállamok csökkenthetik a 4. cikk (1) bekezdésének a) és d) pontjában említett áruk, azaz a cigaretta mennyiségét a tagállamok valamelyikébe harmadik országból érkező utazók esetében.

53 Ezért meg kell állapítani, hogy a használt kifejezések általános jellegére tekintettel ezen rendelkezés szövege nem alapozhat meg olyan megszorító értelmezést, mint amilyet a Bizottság javasol, amely szerint e rendelkezés alapján csak akkor állapítható meg alacsonyabb adómentes mennyiség, ha az különbségtétel nélkül minden harmadik országra és az utazók összes kategóriájára vonatkozik.

54 A szöveg általános jellege sokkal inkább azt jelzi, hogy a tagállamok a 69/169 irányelv 4. cikke (1) bekezdésének a) és d) pontjában meghatározott áruk, különösen a cigaretta tekintetében széles jogosultságot kaptak az érintett áruk mennyiségének csökkentése tekintetében.

55 Igaz, hogy bizonyos feszültség van e lehetőség és a 69/169 irányelvnek a jelen ítélet 36. pontjában említett általános célkitűzése között, amely az import adóztatására vonatkozó rendszer liberalizálására irányul az utasforgalomban, ez utóbbi megkönnyítésének céljából.

56 Ha a tagállamok igénybe veszik ezt a lehetőséget, ennek alapján kötelesek a lehető legjobban korlátozni a meghozott intézkedéseknek a 69/169 irányelv általános célkitűzéseire gyakorolt esetleges negatív hatásait, és ésszerű egyensúlyt biztosítani e célkitűzés, valamint ugyanezen irányelv 5. cikke (8) bekezdésének különös célkitűzése között.

57 E különös célkitűzésnek tekintettel kell lennie a szóban forgó termékek, azaz a cigarettához hasonló dohánytermékek sajátos jellegére és azon jogilag védett érdekre, amelynek védelmét az alapeljárásban érintett rendelkezés lehetővé teszi.

58 Amint a főtanácsnok indítványának 35. pontjában kifejtette, e termékek esetében az adójogi szabályozás az ezen termékek fogyasztása elleni harc, és így a közegészség védelmének fontos és hatékony eszközét jelenti.

59 Nem vitatott, hogy a VerbStBefV 3a. §-ában meghatározott 25 cigarettára korlátozott adómentességet annak megakadályozására vezették be, hogy az Ausztriában lakóhellyel rendelkező személyek kivonják magukat a cigarettára vonatkozó átfogó minimális jövedéki adó megfizetése alól, amelynek mértékét a 2002/10 irányelvvel módosított 92/79 irányelv 2. cikke határozta meg, mivel gyakran ismételt rövid utazások során az Osztrák Köztársasággal határos olyan harmadik országokban szereznek be cigarettát, amelyeknek adószintje és így árai is lényegesen az ezen tagállamban hatályos szint alatt maradnak, és minden ilyen út során jövedékiadó-mentesen hozzák be a 200 darabra korlátozott cigarettamennyiséget.

60 Az adópolitika megkerülésének veszélye és a közegészségügy védelme céljainak hátrányos befolyásolása a Szlovén Köztársaságnak az Európai Unióhoz történt csatlakozását követően is fennáll, mivel ez az új tagállam, még ha adókulcsait lépésről lépésre emelnie is kell, a csatlakozási okmány XIII. melléklete 6. fejezetének 2. pontja értelmében a cigarettára irányadó átfogó minimális jövedéki adó alkalmazását 2007. december 31-ig elhalaszthatja.

61 Utalni kell továbbá arra, hogy az alapeljárásban érintett intézkedés hatályát kifejezetten az ilyen gyakorlat elleni küzdelemhez szükséges mértékre korlátozták, amely gyakorlatról feltehető, hogy – különösen kumulatív hatásaira tekintettel – jelentős veszélyt jelent a dohánytermékekre vonatkozó adópolitka hatékonyságára, és így a közegészség védelmének követelményére.

62 Meg kell állapítani ugyanis, hogy ez a rendelkezés csak azokat a személyeket érinti, akiknek a szokásos lakóhelye Ausztriában van, akiknek az egészségügyi védelme az osztrák jogalkotót terheli, és akik valamely Ausztriával határos olyan harmadik országból utaznak be közvetlenül osztrák felségterületre, ahol a hatályos közösségi jog szerint alkalmazandónál alacsonyabb adószintet alkalmaznak a cigarettára.

63 Ez magyarázza, hogy e rendelkezés miért nem alkalmazandó más, az Osztrák Köztársasággal határos olyan harmadik országokból származó behozatal tekintetében, mint a Svájci Államszövetség vagy a Liechtensteini Hercegség, amelyek nem alkalmaznak a hatályos közösségi jog szerintinél alacsonyabb adószintet a cigarettára, míg a samnautali svájci vámszabad terület tekintetében igen, mivel ezen a területen az adószint alacsonyabb a közösségi jog szerint előírtnál.

64 Az alapeljárásban érintett intézkedés nem alkalmazandó azon utazások esetén, amelyekről nem feltételezik, hogy lényeges veszélyt jelentenek az adópolitika hatékonyságára ezen áruk tekintetében, mint például a repülőutak vagy a nem határos harmadik országokba történő utazások.

65 Tekintettel arra, hogy hatálya az adórendszernek az érintett országokban a dohánytermékekre alkalmazott adószint általi hátrányos befolyásolásának veszélyével és az egészségvédelem céljaival összefüggő, az érintett országok közelségéből következő sajátosságok alapján korlátozott, a szóban forgó nemzeti intézkedés ésszerű egyensúlyt valósít meg a 69/169 irányelv általános célkitűzése és az irányelv 5. cikkének (8) bekezdése által követett különös célkitűzés között.

66 Ami Szlovéniának az Európai Unióhoz történt csatlakozását követő helyzetét illeti, nem vitatott, hogy noha az ezen tagállamban a dohánytermékekre alkalmazott

adókulcsot a csatlakozás óta növelték, az még mindig alacsonyabb a hatályos közösségi jog által előírtnál.

67 Ebből következően a 25 darabra korlátozott adómentes mennyiséggel leküzdeni kívánt veszély fennmarad, így az intézkedés még alapítható a 69/169 irányelvnek a csatlakozási okmány 24. cikkével együttesen értelmezett 5. cikke (8) bekezdésére.

68 Ilyen körülmények között nem lehet helyt adni a Bizottság azon érvelésének, amely szerint az alapeljárásban érintett intézkedés hátrányos megkülönböztetést tartalmaz.

69 Ugyanis az előzőekből az következik, hogy e nemzeti szabályozás hatálya – az azzal követni kívánt célnak megfelelően – azon, az Osztrák Köztársasággal határos harmadik országokból és új tagállamokból történő behozatalra korlátozott, amelyek a közösségi jog által meghatározottnál alacsonyabb mértékű adókulcsot alkalmaznak.

70 Mivel ezen, az Osztrák Köztársasággal határos harmadik országok és új tagállamok helyzete nem hasonlítható más harmadik országokéhoz, az ebből a szabályozásból adódó eltérő bánásmód nem tekinthető az e harmadik országokból és új tagállamokból származó behozatalok hátrányos megkülönböztetésének.

71 Tekintettel a fenti megfontolásokra, az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a csatlakozási okmány XIII. melléklete 6. fejezetének 2. pontját úgy kell értelmezni, hogy az lehetővé teszi, hogy az Osztrák Köztársaság átmenetileg fenntartsa az azon utazók személyi poggyászában behozott cigaretták 25 darabra korlátozott jövedékiadó-mentességére vonatkozó szabályozását, akiknek szokásos lakóhelye a tagállam adóterületén van, és közvetlenül szárazföldi határon vagy belső vizeken utaznak be e tagállam területére.

A második kérdésről

72 Második kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kívánja megtudni, hogy úgy kell-e értelmezni az EK 23., EK 25. és EK 26. cikket, hogy ellentétes az alapügyben érintetthez hasonló olyan nemzeti szabályozással, amely szerint a bizonyos más tagállamokból, különösen a Szlovén Köztársaságból az Osztrák Köztársaság területére belépő utazók személyi poggyászában behozott cigaretta jövedékiadó-mentessége 25 szál cigarettára korlátozódik, mivel az Európai Unió legutolsó bővítését követően az ilyen korlátozás samnautali svájci vámszabad terület kivételével más harmadik országra nem alkalmazandó többé, és a harmadik országból behozott cigaretta általában 200 darabig adómentességet élvez.

73 E tekintetben, ami a Szlovén Köztársaságnak az Európai Unióhoz történt csatlakozását megelőző helyzetet illeti, a jelen ítélet 67. pontjából kiderül, hogy az alapeljárásban érintett intézkedés még alapítható a 69/169 irányelvnek a csatlakozási okmány 24. cikkével együtt olvasott 5. cikke (8) bekezdésére.

74 Mivel ez a nemzeti rendelkezés igazolt a csatlakozási okmány 24. cikkében előírt intézkedések egyike, nevezetesen az okmány XIII. melléklete 6. fejezetének 2. pontjában előírt átmeneti intézkedés tekintetében, nem merül fel többé e szabályozásnak az elsődleges jog más rendelkezéseivel, úgymint az EK 23., EK 25. és EK 26. cikkel való összeegyeztethetőségére vonatkozó kérdés.

75 Ebből következően a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy az EK 23., EK 25. és EK 26. cikket úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az alapügyben érintetthez hasonló nemzeti szabályozás, amely szerint a bizonyos más tagállamokból, különösen a Szlovén Köztársaságból az Osztrák Köztársaság területére belépő utazók személyi poggyászában behozott cigaretta jövedékiadó-mentessége 25 szál cigarettára korlátozódik, tekintet nélkül arra a körülményre, hogy az Európai Unió legutolsó bővítését követően az ilyen korlátozás a samnautali svájci vámszabad terület kivételével más harmadik országra nem alkalmazandó többé, és a harmadik országból behozott cigaretta általában 200 darabig adómentességet élvez.

A költségekről

76 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján, a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

1) **A Cseh Köztársaság, az Észt Köztársaság, a Ciprusi Köztársaság, a Lett Köztársaság, a Litván Köztársaság, a Magyar Köztársaság, a Máltai Köztársaság, a Lengyel Köztársaság, a Szlovén Köztársaság és a Szlovák Köztársaság csatlakozásának feltételeiről, valamint az Európai Unió alapját képező szerződések kiigazításáról szóló okmány XIII. melléklete 6. fejezetének 2. pontját úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes, hogy az Osztrák Köztársaság átmenetileg fenntartsa az azon utazók személyi poggyászában behozott, Szlovéniából származó cigaretta 25 darabra korlátozott jövedékiadó-mentességére vonatkozó szabályozását, akiknek szokásos lakóhelye az előbbi tagállam adóterületén van, és közvetlenül szárazföldi határon vagy belső vizeken utaznak be e tagállam területére.**

2) **Az EK 23., EK 25. és EK 26. cikket úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az alapügyben érintetthez hasonló nemzeti szabályozás, amely szerint a bizonyos más tagállamokból, különösen a Szlovén Köztársaságból az Osztrák Köztársaság területére belépő utazók személyi poggyászában behozott cigaretta jövedékiadó-mentessége 25 szál cigarettára korlátozódik, tekintet nélkül arra a körülményre, hogy az Unió legutolsó bővítését követően az ilyen korlátozás a samnautali svájci vámszabad terület kivételével más harmadik országra nem alkalmazandó többé, és a harmadik országból behozott cigaretta általában 200 darabig adómentességet élvez.**

Aláírások